

Demokrati og rettferdighet i helsevesenet!

Vedtatt på Oslo Unge Høyres Representantskap 27. november 2019

Helsevesenet i Norge er meget bra. Det er et av verdens beste. Men det er mye som må gjøres før det kan bli omtalt som helt perfekt, spesielt angående den politiske organiseringsstrukturen som brukes nå.

Helsevesenet består av fire regionale helseforetak: Nord, Vest, Midt, og Sør-Øst. Styrelederen i styret til hvert regionalt helseforetak er valgt av helse- og omsorgsministeren. Helse Midt skal bare maks en tredel av styre være folkevalgt. I Helse Nord er sammensetningen ukjent. I Helse Sør-Øst er mindre enn en tredel folkevalgte. Ingen av styremedlemmene i Helse Vest er folkevalgte.

Styret i regionale helseforetak velger så styret til helseforetakene i resten av området. Det er da 22 helseforetak rundt om i Norge, som styrer alle offentlige og offentlig-godkjente sykehus. Disse 22 helseforetakene får stor politisk makt og innflytelse over alle sykehusene og helsetjenestene som tilbys til pasienter.

Makten i det norske helsevesenet kan sies å velges derfor ovenfra. Av erfaring og generell demokratioppfatning, er dette lite gunstig. Spesielt når disse ledere har makt og kan velge underledere basert på lojalitet, kan man lure på om ledelsessystemet i helsevesenet egentlig er samsvarende med demokratiet vi utøver ellers i Norge. I juni 2019, bare noen få måneder siden, varslet hele fagmiljøer om mistillit til styret i Helse Sør-Øst.

Vi må selvfølgelig å gi makten tilbake til folket. De som ligger helt nederst i det politiske systemet i helsevesenet, de alminnelige sykehusansatte, må få retten til å stemme på de som styrer dem og systemet. Ved at de folkevalgte styremedlemmene i de 22 helseforetakene stemmer for styremedlemmene og styrelederen i de regionale, vil da folket i det norske helsevesenet kunne få stemt indirekte på de som sitter i de øverste organene. Da vil det norske helsevesenet få demokratiet som fortjenes.

Oslo Unge Høyre vil:

- Gi sykehusansatte retten til å stemme på sine ledere og styremedlemmene som sitter i tilhørende helseforetak.
- Gi styremedlemmene i de 22 helseforetakene retten til å stemme på styremedlemmene og styrelederen i tilhørende regionale helseforetak.

Helt siden sykehusreformen i 2016, har ledelsessystemet på lokalt nivå vært møtt med konflikt. Store motstander gjelder lederreformen, som likestiller alle sykehusansatte i søknad angående lederposisjoner i sykehusene. Det stilles så å si ingen formelle krav til å være leder i både sykehus og sentrale stasjoner. Man har i tillegg redusert lederens ansvar fra å ikke måtte være faglig leder, til å bare være personalansvarlig.

Endringer i kvalifikasjonene til hvem som kan være avdelingsledere på offentlige sykehus, har ført til at ansatte med lite formell kunnskap, har blitt avdelingsledere for store operasjonsstueavdelinger. I tillegg, har den ført til at yngre assistentleger som kjenner tidligere avdelingssjefer godt, har fått lederstillinger overfor de samme legene som tok dem inn som turnusleger. Det at lederen ikke trenger å være faglig leder, har ført til tilfeller hvor man har ansatt to ledere i en og samme avdeling: en faglig leder, og en juridisk leder. Dette har naturligvis ført til en dramatisk økning i kostnader for avdelinger, i tillegg til lederskapsproblemer.

For å kunne drifte en avdeling, må man kunne hvordan en avdeling fungerer, hvordan tidligere ledere har driftet den, hvordan samarbeidet mellom forskjellige yrkesgrupper foregår, og hva yrkesutøverne mener om driften på avdelingen. Alt dette krever erfaring gjennom tid. For å kunne drifte en operasjonsstue, må man ha en overordnet kjennskap til hvordan operasjonsteamet fungerer. Dette vil da også kreve erfaring, i tillegg til formell fagkunnskap. Uten slike kvalifikasjoner av lederen, vil effektivitet gå ned og konflikter vil kunne oppstå.

Å innføre krav til ledelsesposisjoner igjen, vil sikre godkjente og dyktige ledere for avdelinger i våre sykehus. Dette vil løfte det norske helsetilbudet til hele befolkningen. Man kan gjøre dette ved å gi minimumskrav på antall år jobbet i avdelingen, og ved å innføre studiekrav til visse avdelingsledere, blant annet operasjonsstueavdelinger.

Oslo Unge Høyre vil:

- Ha et minimumskrav på 7 år i gjeldende eller 10 år i annet sykehus for søkere til avdelingsledere på sykehus i det norske helsevesenet
- Innføre studiekrav til søkere for avdelingsledere der det behøves mer faglig kunnskap for å kunne fungere som en helhetlig leder
- Sette krav på at avdelingslederen må være faglig leder